

SPIS TREŚCI

	str.
WSTĘP	III
„MONITOR” 1765—1785. REKONESANS DZIE- JÓW REDAKCJI I IDEOLOGII	III
I. Genealogia «Monitora»	III
1. Powodzenie wydawnicze pierwszych nume- rów	III
2. Królewska geneza pisma	VII
3. Literacki rodowód	X
4. Koncepcja redakcji-klubu.	XV
5. Czy „periodyk Bohomolca”?	XVII
II. Oświeceniowa rewolucja oktrojowana.	XXIII
1. Znamienici współpracownicy	XXIII
2. Kampania o oświecone państwo i społeczeństwo	XXIX
3. Przeciw zmurszałym formom ustrojowym	XXXII
4. O poprawę doli chłopów	XXXVII
III. „Niech na całym świecie wojna...”	XLI
1. Polityka milczenia	XLI
IV. Byle przetrwać	XLVII
1. W kręgu środowiska Biblioteki Załuskich	XLVII
2. Spod protekcji wyjęty	LIV
3. „Powrót” Krasickiego	LXI
V. Trybuna inteligencko-mieszczkańskiego Oświecenia	LXIII
1. „Mędrki piśmienne, gołe literaty”	LXIII

2. W wirze walki	LXVII
3. Perswazje uczonego Saksończyka	LXXVII
4. Natarcie Minasowicza	LXXXII
VI. Saska recydywa	LXXXV
1. Rządy Minasowicza po raz drugi	LXXXV
VII. Zupełna poniewierka	XCI
1. Do drukarni przypisanie	XCI
2. „Autopowtórzenia”	XCIV
3. Tradycja i starzyzna	XCVIII
4. Wolna trybuna	CIII
5. Ku nowemu	CVII
VIII. Zwiastuni burzy	CVIII
1. W oficynie Dufoura	CVIII
2. Pod rządami z przywileju JKMcI	CIX
3. Zmiana redakcji	CXVII
4. Przeciw „potomkom królów halickich” i „duchownym anatomistom”	CXXI
5. Ucieczka w literaturę	CXXX
Zamiast podsumowania	CXXXIV
NOTA EDYTORSKA	CXXXVII
BIBLIOGRAFIA	CXLI
SPIS WAŻNIEJSZYCH ZAPISÓW SKRÓTO- WYCH UŻYWANYCH W KOMENTARZACH DO WYBORU TEKSTÓW Z «MONITORA»	CXLIII
«MONITOR» 1765—1785. WYBÓR	1
Nr 1 z 1765 [I. Krasicki, Przedmowa i introduceja].	3
Nr 2 z 1765 [I. Krasicki, Redaktorzy «Monitora»].	5
Nr 6 z 1765 Próżniakowski, [Dopuszczenie mieszczan do niektórych urzędów publicznych krzywdzi rodowi- tych]	9
[Przeciw szkodliwym dobru powszechnemu uroszczeniom szlacheckim]	11

Nr 7 z 1765 [Nadzieja dostąpienia dystynkcji lub lepszego mienia drogą do zasługiwania się ojczyźnie mieszczan polskich]	13
Nr 10 z 1765 [I. Krasicki, Przeciwno wzgardzie mowy ojczystej]	18
Nr 20 z 1765 [I. Krasicki, O urzędach bez zasługi]	21
Nr 27 z 1765 [I. Krasicki, Pochwała teatru]	25
Nr 28 z 1765 Marnotrawski, [Przebieg i skutki wadliwej edukacji]	29
[Odpowiedź «Monitora»: Dobra lub zła edukacja źródłem szczęścia lub nieszczęśliwości całego życia]	33
Nr 32 z 1765 [Trzy przykłady z książki pana Rousseau o edukacji]	34
Nr 35 z 1765 [F. Łojko], O plebeuszach	41
Nr 38 z 1765 [F. Łojko, Potencja kraju zasadzona na wolności ludu]	44
Nr 49 z 1765 M. G. [M. Gaudzicka, Skarga na bałamuctwo kawalerów i zapytanie: czyli stan komediantki uczciwej pannie przystoi?]	48
[Odpowiedź «Monitora»]	52
Nr 51 z 1765 [I. Krasicki, O «Monitorze» i czytających go]	53
Nr 58 z 1765 [A. K. Czartoryski?, Prezentacja chińskiego podróżnika Yunipa i jego manuskryptu].	56
Nr 60 z 1765 Yunip [A. K. Czartoryski?], Kontynuacja druga <i>Manuskryptu chińskiego</i> [Wolność polska nie innego nie jest, jeno moc czynienia przeciwko prawu]	59
Nr 65 z 1765 [Przeciw uciskowi poddanych — pierwszych kraju podatników]	63
Nr 2 z 1766 [F. Łojko, O militarnym stanie Rzeczypospolitej w komparacji ze stanem pryncypalnych w Europie potencji]	67
Nr 13 z 1766 [F. Łojko, W obronie dysydentów].	72
Nr 18 z 1766 [I. Krasicki, Przeciw scholastyce w nauczaniu i filozofii]	78

Nr 19 z 1766 [I. Krasicki, Przeciw pijaństwu].	83
Nr 24 z 1766 [K. Rogaliński, O kunszcie pisarskim].	86
Nr 26 z 1766 [K. Rogaliński, O potrzebie nauk].	91
Nr 37 z 1766 [I. Krasicki, O dwojakim rodzaju złych czytelników]	95
Nr 39 z 1766 [Podróż pana Staruszkiewicza z Warszawy do Lublina]	99
Nr 54 z 1766 [I. Krasicki, O języku i stylu].	104
Nr 57 z 1766 [I. Krasicki, O sposobach wydoskonalenia naszego języka]	107
Nr 63 z 1766 [I. Krasicki, Niektóre ustawy albo reguły do doskonałej komedii służące]	111
Nr 64 z 1766 [I. Krasicki, Niektóre ustawy albo reguły do doskonałej komedii służące. II]	114
Nr 65 z 1766 Theatralski [I. Krasicki?, Wystąpienie sławnego angielskiego autora Johnsona przeciw klasycystycznym rygorom w utworach teatralnych]	119
Nr 74 z 1766 [I. Krasicki, Pouczenie dla korespondentów]	123
Nr 79 z 1766 Wieśniacki [C. Czaplic?, Przeciw marnotrawieniu lat młodzieży szlacheckiej na dworach możliwych]	126
Nr 97 z 1766 [J. Koblański], Wiersz o cnocie.	130
Nr 104 z 1766 [I. Krasicki, W obronie bajek i przypowieści]	135
Nr 18 z 1767 Prawdomówiec, [O przyczynach drogości towarów rzemieślniczych]	138
Nr 21 z 1767 Wodnicki, [Dama niemodna].	142
Nr 26 z 1767 [F. Łojko], Kontynuacja <i>Uwag gospodarskich</i> [III]. Zaczynszowanie poddanych	150
Nr 47 z 1767 [W obronie człowieczeństwa pospółstwa]	155
Nr 48 z 1767 [W obronie człowieczeństwa pospółstwa. Przekładu ciąg dalszy]	159
Nr 49 z 1767 Rzetelnicki [I. Krasicki, Przeciwno łgarzom]	163
Nr 51 z 1767 Śmiałecki [F. Bohomolec, Przeciw junakom i pojedyńkom].	167

Nr 53 z 1767 Szkolnicki [F. Bohomolec?, W obronie terazniejszych szkół publicznych]	170
Nr 54 z 1767 Szkolnicki [F. Bohomolec?, W obronie terazniejszych szkół publicznych. II]	175
Nr 72 z 1767 Literacki [F. Bohomolec?, O biedzie autorów polskich]	178
Nr 73 z 1767 [F. Bohomolec?], Respons na list IMci Pana Literackiego	182
Nr 89 z 1767 [Wszczynanie wojny, choćby dla odparcia bezprawnego gwałtu, przeciwne powszechnym interesom kraju i jego obywateli].	186
Nr 1 z 1768 [F. Bohomolec, O zamiśle drukowania kalendarzy moralnych w piśmie]	188
Nr 8 z 1768 [F. Bohomolec, Kalendarz warszawski zimy i wiosny roku 1768]	192
Nr 18 z 1768 [F. Bohomolec, Nowiny krajowe]	197
Nr 19 z 1768 Wszędziebylski, [Wizerunek prowincjonalnego statysty zatrwożonego plotkami o wojnie]	200
Nr 27 z 1768 [J. E. Minasowicz, Przeciwno paszkwilom]	205
Nr 31 z 1768 [F. Bohomolec, O słowotwórczych zdolnościach dam modnych]	209
Nr 53 z 1768 [I. Krasicki, Dyskurs pierwszy o systemach księgi <i>Duch prawa</i> napisanej przez sławnego autora francuskiego Montesquieu]	213
Nr 88 z 1768 Uczciwski [F. Bohomolec, Nagana złego zachowania się widzów w teatrze]	217
Nr 94 z 1768 [F. Bohomolec, O sztuce pisanja listów i celujących w niej autorkach]	220
Nr 24 z 1769 [J. E. Minasowicz, Żaloszny list Anny Bouleny do Henryka VIII o potrzebie litości].	225
Nr 27 z 1769 [O uczonych dyskursach]	229
Nr 38 z 1769 [O powinnościach ojczyzny względem obywateli]	233
Nr 45 z 1769 Długocierpski, [O niegodziwych pani Pychy postępach]	238

Nr 46 z 1769	Miłośnicki [Stanisław August Poniatowski, Nie ojczyznę dla wakansów, ale wakanse dla ojczyzny kochać należy].	240
Nr 54 z 1769	Nieukolubski [J. Albertrandi, Nauka i wynalazki przyczyną nieszczęść ludzkości]	243
	[G. Kniażewicz, Nieszczęśliwość ludzkości dziełem nieuków, nie uczonych]	246
Nr 97 z 1769	[J. E. Minasowicz, Na czym się prawdziwy patriotyzm zasadza]	248
	[List Patriałowskiego o powszechnym patriotyzmu obowiązku i fałszywych patriotach]	248
	[Odpowiedź «Monitora»]	251
Nr 2 z 1770	[Przeciwko wojnom]	253
Nr 18 z 1770	[Obyczaje, języki i wyobrażenia społeczeństw ludzkich, wytworem wielu wieków]	258
Nr 21 z 1770	Szczyrzecki [G. Piotrowski?, Skarga na nieznajomych przyznających się do rodziny natrętów]	264
Nr 25 z 1770	Prawdzicki, [Refleksje nad «Monitorami» traktującymi obyczaje, języki i wyobrażenia społeczeństw ludzkich jako wytwory wielu wieków].	270
Nr 44 z 1770	Szczyrzecki [G. Piotrowski?, O sarmackich do Warszawy uprzedzeniach].	276
Nr 51 z 1770	Respons «Monitora» na list JP Szczyrzeckiego w «Monitorze» nr XLIV publikowany	280
Nr 65 z 1770	[O rodzajach czytelników pisma i jego zadaniach]	285
Nr 79 z 1770	[J. E. Minasowicz, O szlacheństwie].	289
Nr 28 z 1771	[G. Piotrowski?, Przeciw bałamuctwu gazetiarzy]	292
Nr 58 z 1771	M. de V. [J. Meier de Volda], (Czyli wolno obywatelowi z swojej oddalić się ojczyzny?)	298
Nr 63 z 1771	Monitorski [A. T. Michniewski?, Doniesienie o uszczypliwych o «Monitorze» uwagach]	302
	[Odpowiedź «Monitora»]	306

Nr 64 z 1771 [A. T. Michniewski?, Apologia «Monitora»]	306
Nr 95 z 1771 [O zamachu królobójczym z dnia 3 listopada roku teraźniejszego]	310
Nr 96 z 1771 Kontynuacja materii poprzedzającej . .	320
Nr 1 z 1772 [I. Krasicki, O przekładaniu ksiąg].	327
Nr 21 z 1772 [I. Krasicki, Dzieje miłości Konstancji i Teodora]	331
Nr 51 z 1772 [I. Krasicki, O niegodziwości paszkwilantów]	333
Nr 67 z 1772 [I. Krasicki, Przeciwno mitologii w rymotwórstwie]	337
Nr 87 z 1772 [I. Krasicki, Z diariusza dziedzica wiejskiego]	341
Nr 7 z 1773 Patrycy Obywatelski [A. T. Michniewski?, O obowiązkach obywatelskich księży i zakonników]	344
Nr 16 z 1773 Symplicjan Staruszkiewicz [A. Żórawski, Uwagi względem odmiany i zepsucia edukacji i szkół publicznych]	347
Nr 26 z 1773 A. Stylski [A. T. Michniewski, O stylu]	353
Nr 32 z 1773 Prawowierski [A. Żórawski, Przeciw fanatycznej i nierozumnej o religię gorliwości].	357
Nr 34 z 1773 Mieściszko Gminowicz R.M.N. [A. T. Michniewski, O niesprawiedliwości praw miejskich protegujących radców i burmistrzów, a uciskających pospólstwo]	364
Nr 47 z 1773 J..J..B..e [J. I. Boelcke, O ciężkiej wdzięczności].	369
Nr 48 z 1773 [A. Żórawski, Odpowiedzi krytykującym «Monitora», część pierwsza]	372
Nr 62 z 1773 [W. Mitzler de Kolof], O uszczęśliwieniu Polski. Rozdział VII	376
Nr 9 z 1774 [W. Mitzler de Kolof], O sztukach pożytecznych dla Polski, a w ogólności o handlu. Rozdział I . .	385
Nr 14 z 1774 [O próżniakach i osobach niepożytecznych naszej społeczności, osobliwie zaś tych, których nasze	

publiczne szkoły próżniakami i niepożytecznymi czynią]	389
Nr 17 z 1774 A. T. Myślewski [A. T. Michniewski, O po- trzebie mądrej rozwagi i deliberacji w radzeniu około dobra ojczyzny. II]	394
Nr 21 z 1774 (S. W.), O podatkach	398
Nr 45 z 1774 Radosz Ochotnicki Cześnik Parnawski [A. T. Michniewski?, Przeciwno manierze świątobliwych lub plugawych przysłów]	402
Nr 88 z 1774 N. N. [W. Mitzler de Kolof, O dobrym tea- trze i złej komedii]	407
Nr 91 z 1774 [W. Mitzler de Kolof], Reszta «Monitora» nr 88, wydanego dnia 2 listopada	410
Nr 9 z 1775 X. N. P., [Prośba o wyjaśnienie, czyli rozum nasz i jego dzielności mogą być pewnym przewodni- kiem względem powinności naszych i religii?].	413
[W. Mitzler de Kolof], Odpowiedź	414
Nr 32 z 1775 [W. Mitzler de Kolof], O towarzystwie.	418
Nr 76 z 1775 Spytek Słowiński, [O bogactwie słownictwa polskiego]	424
Nr 82 z 1775 [J. N. Kossakowski], List od Ermiony do jej siostry lady Marii pisany na kilka momentów przed śmiercią. Z angielskiego	432
Nr 38 z 1776 Eudoxus Prawowierski [J. E. Minasowicz, O bezwstydnym i zuchwałym mowach libertynów o religii i duchowieństwie. Przedśłowie do <i>Stopni w przepaść ateizmu prowadzących</i>	435
Nr 58 z 1776 Filon Achacy Patriałowski [G. Kasparowicz, Objaśnienie intencji nadesłanych wierszy]	438
[J. E. Minasowicz, G. Kasparowicz], Orlada albo Orzeł polski wypierzony	440
Nr 66 z 1776 [W. Mitzler de Kolof], O umniejszeniu nędzy ludzkiej. Zdanie trzecie	444

Nr 68 z 1776 [W. Mitzler de Kolof], O umniejszeniu nędzy ludzkiej. Zdanie piąte, szóste i siódme	449
Nr 69 z 1776 [W. Mitzler de Kolof], O umniejszeniu nędzy ludzkiej [ciąg dalszy]	453
Nr 17 z 1777 Życiolubski [J. Wybicki?, O karę śmierci na zabójców i ściąganie kryminałów z urzędu]. . .	458
Nr 31 z 1777 M. d. K. [W. Mitzler de Kolof], List pewnego obywatela polskiego do jednego z swych przyjaciół, pana starosty ***. [Przeciw karciarstwu].	464
Nr 53 z 1777 Dormicjusz Leniowski, [Apologia życia leniwego]	469
Nr 56 z 1777 [J. N. Kossakowski?, Uwagi o czytaniu]	474
Nr 13 z 1778 [J. Wybicki], O przywróceniu kredytu w Polsce	481
Nr 22 z 1778 Fr. Justus de Amicis, po świecku Damobroński [K. Zubowski, Rekomendacja nadesłanego listu córki duchownej o małżeństwie]	485
[K. Zubowski, List do narzeczonego o małżeństwie]	486
Nr 81 z 1778 Ludo-Lubec Przesądo-Gański [J. Wybicki?, Uwolnienie chłopów od poddaństwa najpryncypalniejszym punktem szczęśliwości i obfitości kraju naszego].	489
Nr 86 z 1778 [J. E. Minasowicz, Prośba o nadsyłanie artykułów i korespondencji]	494
Nr 13 z 1779 [M. Eysymont], Tabaka. Wiersz, czyli Suplika pokorna do matki ojczyzny <i>pro coaequatione jurium</i> nosa koronnego z litewskim	498
Nr 79 z 1779 [Przeciwko złym księgom]	506
Nr 7 z 1780 [S. H. Lubomirski, O naukach i prostocie, III. Rozmowy Artaxesa i Ewandra. Rozmowa I] . .	511
Nr 59 z 1780 [O panach, jako poddanych traktować mają]	515
Nr 13 z 1781 Kmiecibroński, Chłop polski	519
Nr 9 z 1782 [Przeciwko bezżenstwu księży].	524
Nr 22 z 1782 Prawdęmowski, [W obronie bezżenności duchow nych]	528

Nr 42 z 1782 [O grzechach płaszczykiem polityki i wolności przykrytych. II]	531
Nr 48 z 1782 [O bezbronności Polski wobec sąsiedzkich potencji]	535
Nr 55 z 1782 [Kraju szablą trzeba pilnować]	539
Nr 3 z 1783 [O alegorii]	542
Nr 20 z 1783 Podgórzanin, [Uwagi nad wydanym niedawno <i>Prezentem dla dam warszawskich, czyli Modną para-fianką krakowskiego Podgórza</i>]	546
Nr 8 z 1784 [O mocy i dziedziczności nałogów. II. Wizerunek Cześnikiewiczewiczowicza Świntuchowskiego z o-wych Świntuchowskich, co pod królem Sasem sejmy rwali, oraz parę innych]	551
Nr 9 z 1784 Kontynuacja poprzedzającego «Monitora»	551
Nr 76 z 1784 Kontynuacja przeszłego «Monitora». (Naj-pierwszym wyszedłszy na świat jest obowiązkiem poznawać prowadzącą do cnoty drogę) [VII. O prze-mijaniu pozorów, a trwałości i mocy oświecenia i po-stępu]	554
Nr 7 z 1785 N. N., [O wziętości pierwiastkowego «Moni-tora» i jego obecnym upadku]	558
[Odpowiedź redakcji na list korespondentki]. . .	562
Nr 10 z 1785 (N. N.), Dalszy ciąg listu w ostatnim «Moni-torze» zaczętego [Opowieść o wspaniałomyślności nie-dawno zmarłego pana Dobrosława]	563
Nr 11 z 1785 N. N., Koniec listu w dwóch poprzedzających «Monitorach» ciągnącego się	568
[Wielka dusza nie pod purpurą tylko albo orderami znajdować się może. Uwagi «Monitora» nad listem korespondentki swojej]	570
Nr 14 z 1785 [O cechach prawdziwej wspaniałomyślności]	572
Nr 16 z 1785 [Prezentacja towarzystwa z sali poważko-wej]	575
Nr 23 z 1785 O. G. S. T. L. [Ojciec Gaudenty Świętej Teo-	

logii Lektor, Pretensje o niedrukowanie przesłanych «Monitorowi» pism]	582
[«Monitor» te tylko pisma przyjmować może, które się stosują do zamiarów jego. Odpowiedź redakcji]	583
Nr 32 z 1785 Kontynuacja [III] <i>Uwag dzikiego człowieka</i>	587
Nr 40 z 1785 (Hudeusz Przemyski Autor Królestwa Pol- skiego i W. X. Lit.), [O postanowieniu zostania auto- rem. II] Kontynuacja listu pod numerem 38	590
Nr 46 z 1785 Hudeusz Przemyski Autor Królestwa Pol- skiego i W. X. Lit., Dokończenie «Monitora» nro 40	594
SKOROWIDZ RZECZOWY DO TEKSTÓW Z «MONI- TORA»	597
INDEKS OSÓB	602
SPIS ILUSTRACJI	622